

De straatbenamingen in Duinbergen

Wanneer men door een dorp, gemeente of stad wandelt, is het soms verrijkend even te kijken naar de straatbenamingen.

In Knokke-Heist heeft men het grote voordeel dat reeds in de meeste straten een verklarende nota staat onder de eigenlijke benamingen.

Ruim tien jaar geleden stelde Heyst Leeft dit voor aan de gemeente, omdat het een ideale manier is om wat aan streekverkenning te doen.

Op basis van onze vroegere uitgave (Straatbenamingen in Knokke-Heist – 1990) namen we de straatnamen uit Duinbergen even speciaal onder de loupe.

We kunnen ze alvast in een aantal categoriën onderverdelen.

Natuur

Hoewel het een prioriteit zou moeten zijn om zich te baseren op historische toestanden of feiten, blijkt de inspiratiebron voor de straatnamen soms te vinden op andere terreinen.

In Duinbergen wordt dan ook veel aandacht besteed aan bloemen en planten en vogels.

Meestal is dit louter fictief, maar af en toe wordt daardoor verwezen naar een bestaande villa met gelijkaardige naam (vb. Krekelpad : villa's De Krekel en De Mier).

Zo komen tot volgende benamingen : Accacialaan, Anemonenlaan, Klapprozenpad, Azalea, Begonia, Petunia, Mimosa, Iris, Flora, Krokus, Lupinnen, Margrietten, Zeegrass, of op vogelgebied Sneppenpad, Meeuwendreef, Leeuwerikenlaan...of gewone streekdieren zoals Hazenpad.

Speciale aandacht moeten we hier besteden aan de Rozenlaan. Deze naam verwijst immers naar de dichter Karel-Alexander de Gheldere, die als vriend van Guido Gezelle bekend staat als de dichter van de rozen, naar wie die straat speciaal genoemd werd.

De overgrootvader van wijlen ere-burgemeester Jan Baptist de Gheldere woonde eerst in Brugge en later in Torhout. Als jong geneesheer vestigde hij zich in Koekelare.

In 1893 publiceerde hij zijn Rozenliederen. Zo bekwam hij de naam van de dichter van de rozen.

Wij publiceren een van de meest bekende gedichten.

Hebt gij nog geheugen ?

*Hebt gij nog geheugen, zeg ?
van dien breedten beschaduwden zomerweg,
van die haag, waar tusschen de elzenblâren
bloeiden de wilde Rozenlaren ?*

*Zij hoorden zoo menig vertrouwelijk gezeg...
Of zijn met ons jeugd ook die bloemen al weg,
en moet ons ontgoocheld oog nu staren
op de ijdele plaats waar zij bloeiende waren.*

*Maar dat schoon tafereel is bij mij niet vergaan
ik sta nog aan uw zijde en ik spreek u nog aan
en ik adem die lucht nog doorbalsemd vangeuren.*

*Denkt Gij ook nog somtijds aan dat zalig voorheen ?
Maar waarom staan mijne ogen vol tranengeween !
Laat me alleen – en sluit de deuren !*

Park 58

Hier hebben we op de realisatie van een groot wandelpark dat onder impuls van schepers Georges Parez eind de jaren vijftig kon gerealiseerd worden met fondsen van de wereldtentoonstelling EXPO 58.

In feite werd dit duinengebied opgedeeld in twee gebieden : een stuk aangelegd park met aangeplante bomen en aanleg van wandelpaden, en een deel ongerept duinengebied.

In die tijd was het geheel een waterwinningsgebied.

Geschiedenis

Ook dit item gaf onze gemeentebestuurders enige inspiratie. Denken we maar aan de Acht Meilaan, aan de Patriottenstraat, het Manitobaplein (*verwijzing naar de bevrijding in 1944 – 2nd Canadian Infantry Division, meer specifiek het Canadees Regiment VIIth Manitoba Dragoon*), het Europaplein, het Astridplein of de Eeuwfeestlaan of aan het Prinsjespad.

Wat de toponimie betreft verwijzen we naar

Vardenaarspolder,

Een verkaveling (1979) van gronden gelegen langs de Knokkestraat tussen de Acht-Meilaan en de Ooststraat.

Het bewuste perceel bevindt zich in de noordwesthoek van de Vardenaarspolder, vroeger Logenhoek genoemd.

Het is de polder gelegen tussen de Pannepolder en de Zonnedijk, genoemd naar een zekere Vardenaert.

Deze polder werd beschermd tegen de zee door de pannedijk, waarvan we reeds in 1296 een vermelding vinden.

Pastuurdijk.

Ingevolge herhaalde overstromingen moest de watering Eiesluis rond 1400 herhaaldelijk 'inlagen' aanleggen. Verondersteld wordt dat in de periode 1408-1409 de zeedijk van de Rei-gaertsvliet in de kant van het windgat dreigde te verzanden en ook daar door een inlaag vervangen werd. Deze nieuwe dijk werd soms Pastuurdijk genoemd en is nu nog over 500 m herkenbaar. De kerktoren staat op de Pastuurdijk. Pastuur komt van pasteur of weideland. ..

Godsdienst

Buiten het Sint-Michielsplein is de kerk geen grote inspiratiebron. (voor wat de straatnamen betreft...).

Maar toch hebben we hier een aantal specialiteiten.

We hebben een Kapellaan zonder kapel... Maar die benaming verwijst wel naar de bouw van een kapel voor de oorlog, die evenwel nooit kon gerealiseerd worden.

Aannemer Vandaele bouwde zonder toestemming van het bisdom een huis voor de eredienst, met de bedoeling daarrond dan te kunnen verkavelen. De oorlog én de bisschop waren evenwel de spelbrekers. Zodoende is het er nooit van gekomen en werd de halfgebouwde kapel na de oorlog afgebroken.

Wat ook verwijst naar die kapel is de Theresialaan. Dit zou de patroonheilige zijn. Die populaire heilige uit die tijd heeft dan wel geen kapel gekregen... maar wel een straat. En we hadden het al over Vandaele, de aannemer. Hij was zeer actief in Duinbergen en liet dan ook een aantal speciale gebouwen achter, zoals de 'Pagode' aan de inkom van Duinbergen.

Bodemgesteldheid

Het pittoreske aan Duinbergen is zeker dat het gebouwd is in de duinen en op de duinen. Het is een van de weinige urbanisaties waar men het reliëf behouden heeft waar de straten dus kronkelen doorheen de duinenruggen en duinenpannen.

Er zijn dan ook heel wat verwijzingen naar die toestanden waarvan slechts één een diepere betekenis heeft : De Vossenhul. Dit was het hoogste punt van Duinbergen, de hoogste duintop, en aldus gekend in de volksmond. Gelukkig heeft men dit kunnen bewaren. Er was trouwens ooit nog een jeugdclub langs de Elizabetlaan met dergelijke benaming en nu is er nog een schuttersvereniging die zich de Vossenhul noemt. Maar verder zijn er de benamingen : Bergdreef, Kwade Helling, Kruindreef, Bochel-dreef, Dalgang, Heuvelpad, Brieshelling, Duinendeef

Historische figuren

Het zou niet kunnen dat men in het repertorium van straatbenamingen in Duinbergen een aantal beroemde namen niet zou terugvinden : we denken hier aan Stübben en Van Caillie.

In onze vorige editie plaatsten we Stübben reeds volop in de kijker. Maar volledigheidshalve toch nog even vermelden dat deze Duitse autodidact een goede vriend was van koning Leopold II en zodoende heel wat opdrachten kreeg langs de Belgische kust.

Denken we maar aan Oostende, De Haan, Knokke-Het Zoute én Duinbergen.

Van Caillie

Donat Van Caillie was advocaat te Brugge en kleinzoon van Serweytens de Mercx (grootgrondbezitter van duinengebied Heist).

Hij liet in 1893 in de duinen een houten barakje bouwen met de benaming 'Zeebergen', speciaal voor de wandelaars.

Later werd dit door storm vernield.

Honderd jaar terug gaf hij de Duitse urbanist Stübben de opdracht het duinengebied van het huidige Duinbergen te verkavelen.

Zelf had hij een tweede verblijf in het nog bestaande pand 'Villa 't Zonneke'. (Duinbergenlaan rechtover de kapel).

Vandaele (Petrus)

(geboren Zedelgem 1901 – overleden Anglet (F) 1979)

Zoals reeds aangestipt was dat de aannemer die niet alleen de 'Pagode' bouwde maar ook startte voor de oorlog met de bouw van een kapel...evenwel zonder goedkeuring van het bisdom.

De kapel is een stille dood gestorven.

Stijn Streuvels

In 1961 beslist de gemeenteraad van Heist het plein tussen de Theresialaan en de Beiaardlaan te noemen naar een van onze grootste Vlaamse schrijvers : Stijn Streuvels.

Van Hoenacker

Belangrijk architect (Boerentoren Antwerpen – Casino Knokke) die ook een aantal villa's in Duinbergen tekende (o.a. villa De Krekkel en villa De Mier) in het Krekelpad en in de Bocheldreef (Soetkin en Les Pensons).

André Desmidt

100 jaar Duinbergen

In het kader van dit jubileumjaar is Heyst Leeft van plan om in samenwerking met het Gemeentebestuur van Knokke-Heist in Duinbergen op het pleintje waar vroeger post en politie gehuisvest waren, een boom te planten.

Deze feestelijke boomplanting is voorzien begin november